[2024] 11 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 498 : 2024 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ. 838

**ਕਰਾਕਟੂ ਮੁਹੰਮਦ ਬਸ਼ੀਰ**

**ਬਨਾਮ**

**ਕੇਰਲ ਰਾਜ**

(2023 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 291)

05 ਨਵੰਬਰ 2024

**[ਅਭੈ ਐਸ ਓਕਾ ਅਤੇ ਅਗਸਟੀਨ ਜਾਰਜ ਮਸੀਹ, * ਜੇ.ਜੇ.]**

**ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਮੁੱਦਾ**

ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਥਿਰਤਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁੱਦਾ, ਜਦੋਂ ਕੇਸ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

**ਸਿਰਲੇਖ**

ਪੀਨਲ ਕੋਡ, 1860 – ਧਾਰਾ 302, 201 – ਕਤਲ – ਸਥਿਤੀਗਤ ਸਬੂਤ – ਮੁੱਖ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਰਾਤ ਵੇਲੇ ਇੱਕ ਔਰਤ ਦੇ ਕਤਲ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ - ਦੂਜੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 201 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ - ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਕੇਸ ਕਿ ਕਤਲ ਦਾ ਮਕਸਦ ਦੋਵਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਸਬੰਧ ਸਨ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ - ਸਥਿਰਤਾ:

ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਤੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ, ਜਿਸ ਲਈ ਉਸ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ - ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ, ਪੀੜਤ ਅਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ, ਬੈਗ ਅਤੇ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ; ਕਤਲ ਲਈ ਵਰਤੇ ਗਏ ਖੂਨ ਦੇ ਧੱਬੇ, ਖੂਨ ਨਾਲ ਰੰਗੇ ਕੱਪੜੇ ਅਤੇ ਨਾਰੀਅਲ ਸਕ੍ਰੈਪਰ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ, ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਖਾਮੀਆਂ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਕਮੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਘਰ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਆਪਣੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕੇਸ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਵਿਵਾਦਿਤ ਫੈਸਲੇ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। [ਪਾਰਸ 20-28]

**ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ**

ਰਾਮਰੈਡੀ ਰਾਜੇਸ਼ ਖੰਨਾ ਰੈੱਡੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੀ. ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ [2006] 3 ਐਸਸੀਆਰ 348 : **(2006) 10 ਐਸਸੀਸੀ 172** - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ.

* ਲੇਖਕ

**ਕਰਾਕਟੂ ਮੁਹੰਮਦ ਬਸ਼ੀਰ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲ ਰਾਜ**

**ਐਕਟਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ**

ਪੀਨਲ ਕੋਡ, 1860.

**ਕੀਵਰਡਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ**

ਕਤਲ; ਸਥਿਤੀਗਤ ਸਬੂਤ; ਮਕਸਦ; ਨਾਜਾਇਜ਼ ਸਬੰਧ; ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਲੜੀ; ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ; ਪੀੜਤ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ; ਬੈਗ ਅਤੇ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ; ਖੂਨ ਨਾਲ ਰੰਗੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਦੀ ਖੋਜ; ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ।

**ਇਸ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਕੇਸ**

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2023 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 291

ਏਰਨਾਕੁਲਮ ਵਿਖੇ ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 18.10.1996 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ 199 ਦੇ ਸੀ.ਆਰ.ਐਲ.ਏ. ਨੰਬਰ 679 ਵਿੱਚ

**ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰੀ**

ਥਾਮਸ ਪੀ ਜੋਸਫ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਡਾ. ਲਿੰਟੋ ਕੇ.ਬੀ., ਟੌਮ ਜੋਸਫ, ਡਿਨੀ ਥਾਮਸ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ.

ਹਰਸ਼ਦ ਵੀ. ਹਮੀਦ, ਦਿਲੀਪ ਪੁਲਾਕਕੋਟ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਸ਼ਲੀ ਹਰਸ਼ਦ, ਫਰਹਾਦ ਤਹਿਮੂ ਮਰੋਲੀਆ, ਅਮਰ ਨਾਥ ਸਿੰਘ, ਸ਼ਿਵਮ ਸਾਈ, ਐਡਵੋਕੇਟ

**ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ / ਆਦੇਸ਼**

**ਫੈਸਲਾ**

**ਅਗਸਟੀਨ ਜਾਰਜ ਮਸੀਹ, ਜੇ.**

1. ਇਹ ਅਪੀਲ ਏਰਨਾਕੁਲਮ ਵਿਖੇ ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 18.10.1996 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਵਿਵਾਦਿਤ ਫੈਸਲਾ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ), 16-17 ਅਗਸਤ 1989 ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਗੌਰੀ ਦੇ ਕਤਲ ਲਈ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਅਤੇ 201 ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 01 ਨੂੰ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 02 ਦੇ ਘਰ। ਸਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ ੩੦੨ ਤਹਿਤ ਉਮਰ ਕੈਦ ਅਤੇ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ ੨੦੧ ਤਹਿਤ ਸੱਤ ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 02 ਨੂੰ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 201 ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਚਾਰ ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ। ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ

ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 01 ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 02। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਵਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ/ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 01 ਦੁਆਰਾ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

2. ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਕਹਾਣੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ 1-ਵੀਟੀ ਮਨੀਕੰਦਨ ਨੇ ਝੋਨੇ ਦੇ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਔਰਤ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਉਹ 17.08.1989 ਦੀ ਸਵੇਰ ਨੂੰ ਕੰਮ ਲਈ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਸਬ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਪੀਡਬਲਯੂ 38-ਸੀਪੀ ਵਿਜੇਮਨੀ ਨੇ ਪਰੱਪਨੰਗਡ਼ੀ ਥਾਣੇ ਵਿੱਚ ਗੈਰ ਕੁਦਰਤੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਗਵਾਹ ਨੇ ਘਟਨਾ ਸਥਾਨ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ, ਫੋਟੋਆਂ ਖਿੱਚੀਆਂ ਅਤੇ ਫਿੰਗਰਪ੍ਰਿੰਟ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ। ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਜਾਂਚ ਪੀਡਬਲਯੂ 33-ਡਾ ਐਮ ਕੁੰਜੂਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ ਨੇ 18.08.1989 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 10:30 ਵਜੇ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਿਰ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਛੇ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਸੱਟਾਂ ਕਈ ਟੁਕੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਟੁੱਟੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ, ਨਾਲ ਹੀ ਸੱਜੇ ਗੁੱਟ ਅਤੇ ਖੱਬੇ ਗੋਡੇ 'ਤੇ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ। ਸਿਰ 'ਤੇ ਸੱਟਾਂ ਆਮ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸਨ ਅਤੇ ਨਾਰੀਅਲ ਸਕ੍ਰੈਪਰ (ਐਮਓ -20) ਵਰਗੇ ਹਥਿਆਰ ਨਾਲ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਸਨ। ਮੈਡੀਕਲ ਮਾਹਰ ਅਨੁਸਾਰ ਮੌਤ ਦਾ ਸਮਾਂ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 30 ਤੋਂ 35 ਘੰਟੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ। PW2-V. ਟੀ ਲਕਸ਼ਮੀ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ 3-ਵੀ. ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮਾਂ ਅਤੇ ਭੈਣ ਟੀ ਅੰਬਿਕਾ ਨੇ ਕੁਝ ਸਥਾਨਕ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਗੌਰੀ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਪੀਡਬਲਯੂ 39- ਕੇਵੀ ਸਤੀਸਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 02 ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਸੌਂਪੀ ਸੀ।

3. ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਕਤਲ ਦਾ ਮਕਸਦ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 02 ਵਿਚਕਾਰ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਸਬੰਧ ਸਨ। ਇਹ ਰਿਸ਼ਤਾ ਇਸ ਕਾਰਨ ਵਿਕਸਤ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 02 ਦਾ ਪਤੀ ਵਿਦੇਸ਼ 'ਚ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੋ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਇਕੱਲਾ ਰਹਿਣ ਾ ਪਿਆ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਦੋਵੇਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇੜੇ ਆ ਗਏ। ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਗੌਰੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 02 ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਦੋਸ਼ੀ ਇਕੱਲਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਅਕਸਰ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਆਉਂਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਰਾਤ ਭਰ ਉਥੇ ਵੀ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ।

4. ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 02 ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧ ਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਵਿਰੋਧ ਵਧਿਆ, ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 02 ਦੇ ਸੁਝਾਅ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 02 ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੂੰ ਲੁਕਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ 17.05.1989 ਨੂੰ ਗੌਰੀ ਨਾਲ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਲਿਆ। ਇਹ ਵੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਵਿਆਹ ਮਿਤੀ 31.07.1989 ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਤੋੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਚਿੱਠੀਆਂ ਦਾ ਆਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨੇੜਤਾ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਇਹ ਚਿੱਠੀਆਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਹੱਥ ਲਿਖਤ ਮਾਹਰ ਆਦਿ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

5. ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਹਾਣੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਘਟਨਾ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਗੌਰੀ ਦੋਵੇਂ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੰਬਰ 02 ਦੇ ਘਰ ਸਨ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 02 ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਵਿਚਕਾਰ ਝਗੜਾ ਹੋਇਆ। ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਟਕਰਾਅ ਦੌਰਾਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਰਸੋਈ ਵਿਚੋਂ ਨਾਰੀਅਲ ਸਕ੍ਰੈਪਰ ਫੜ ਿਆ ਅਤੇ ਗੌਰੀ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਵਾਰ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਕਮਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਖਿੱਚ ਕੇ ਲੈ ਗਿਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸ ਨੂੰ ਘਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਝੋਨੇ ਦੇ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਲੈ ਗਿਆ, ਜੋ ਲਗਭਗ 1 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਫਿਰ ਉਹ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਘਰ ਵਾਪਸ ਆਇਆ ਅਤੇ ਅਗਲੀ ਸਵੇਰ ਆਪਣੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋ ਗਿਆ।

6. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕੇਸ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਿਤੀਗਤ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪਦਾਰਥਕ ਸਬੂਤਾਂ ਅਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਪੱਕੀ ਲੜੀ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ। ਉਹ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅੰਤਰ ਮੌਜੂਦ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ।

7. ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਥਿਤੀਗਤ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੇਸ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਅਟੱਲ ਸਿੱਟੇ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਕਲਪਕ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਘਟਨਾ ਦੀ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਘਟਨਾ ਅਤੇ ਗੌਰੀ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਕਮੀਆਂ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਅਤੇ ਉਲਟ ਜਾਂਚ ਸਮੇਤ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਉਕਤ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਉਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

8. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸਨੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

9. ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਘਟਨਾ ਦਾ ਕੋਈ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਿਤੀਗਤ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਇਹ ਮੁਕੱਦਮੇ 'ਤੇ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਅਟੁੱਟ ਲੜੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਵਧਿਆ ਹੋਇਆ ਬੋਝ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਅੰਤਮ ਸਿੱਟਾ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੁਆਰਾ।

10. ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਏ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਕੇਸ, ਜੇ ਸਥਿਤੀਗਤ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਟੈਸਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ।

ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਰਾਮਰੈਡੀ ਰਾਜੇਸ਼ ਖੰਨਾ ਰੈੱਡੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਇੱਕ ਹੋਰ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਏ.ਪੀ.1 ਰਾਜ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਮੁੱਖ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਿਤੀਗਤ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਨੂੰ "ਪੰਚਸ਼ੀਲ ਸਿਧਾਂਤ" ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਚਰਚਾ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 26 ਤੋਂ 28 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ

26. ਹੁਣ ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਥਿਤੀਗਤ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ, ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਅਤੇ ਠੋਸ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਰੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਬਤ ਹੋਏ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਲੜੀ ਬਣਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਿੱਟੇ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ। ਹਾਲਾਤ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਲਪਨਾ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਇਹ ਵੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੱਕ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਸਬੂਤ ਦਾ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਸਿਰਫ ਸਥਿਤੀਗਤ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਸਾਵਧਾਨੀ ਵਰਤਣਗੀਆਂ। (ਦੇਖੋ ਅਨਿਲ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ [(2003) 9 ਐਸਸੀਸੀ 67: 2004 ਐਸਸੀਸੀ (ਸੀਆਰਆਈ) 1167] ਅਤੇ ਰੈਡੀ ਸੰਪਤ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ [(2005) 7 ਐਸਸੀਸੀ 603 : 2005 ਐਸਸੀਸੀ (ਸੀਆਰਆਈ) 1710])

27. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸਿਧਾਂਤ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਜ਼ਿੰਦਾ ਵੇਖਣ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਾਂ ਅੰਤਰ ਇੰਨਾ ਘੱਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਲੇਖਕ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ. ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

28. ਯੂ.ਪੀ. ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਬਨਾਮ ਸਤੀਸ਼ [(2005) 3 ਐਸਸੀਸੀ 114 : 2005 ਐਸਸੀਸੀ (ਸੀਆਰਆਈ) 642] ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ: (ਐਸਸੀਸੀ ਪੰਨਾ 123, ਪੈਰਾ 22)

"22. ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸਿਧਾਂਤ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਜ਼ਿੰਦਾ ਵੇਖਣ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਾਂ ਅੰਤਰ ਇੰਨਾ ਘੱਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਲੇਖਕ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਲੰਬਾ ਅੰਤਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਆਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਮੌਜੂਦ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਇਕੱਠੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣਾ ਖਤਰਨਾਕ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਸਬੂਤ ਹਨ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਪੀਡਬਲਯੂ 2 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗਵਾਹ ਪੀਡਬਲਯੂ 3 ਅਤੇ 5 ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਠੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(ਬੋਧਰਾਜ ਬਨਾਮ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜ [(2002) 8 ਐਸਸੀਸੀ 45: 2003 ਐਸਸੀਸੀ (ਸੀਆਰਆਈ) 201 ਵੀ ਦੇਖੋ)।

11. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਗਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਜ ਤੱਕ ਇਹ ਖੇਤਰ ਕਾਇਮ ਹੈ।
ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹਨਾਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਥਾਪਿਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਖੇਪ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਇੱਕ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਹੈ ਭਾਵ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਦੋਸ਼। ਜੇ ਘਟਨਾ ਕ੍ਰਮ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਲਾਭ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਸ਼ੱਕ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੈ, ਸਬੂਤ ਦਾ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ. ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਇੰਨੀ ਸੰਪੂਰਨ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਨ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ। ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਜਿੱਥੇ ਅਪੀਲ ਵਿਚ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਲਪਨਾ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਲਾਭ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇਗਾ। ਮਤਲਬ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਗੁੰਮ ਸ਼ੁਦਾ ਲਿੰਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਖੋਜ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ. ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਸੱਚਾਈ ਅਤੇ ਇਕੋ ਇਕ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਨਿਰਣਾਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਥਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਸੰਪੂਰਨ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਨਿਰਦੋਸ਼ਤਾ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਸਿੱਟੇ ਲਈ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਨਾ ਛੱਡਿਆ ਜਾਵੇ.

12. ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਦੋਵਾਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 302, 201 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 34 ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਬਲਕਿ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਸਾਂਝਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 02 ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 201 (ਸਬੂਤ ਗਾਇਬ ਕਰਨਾ) ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਚਾਰ ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ।

13. ਇਸ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 02 ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਗਵਾਹੀਆਂ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

14. ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੀਡਬਲਯੂ 2-ਵੀ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ। ਟੀ ਲਕਸ਼ਮੀ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ 3-ਵੀ. ਟੀ ਅੰਬਿਕਾ (ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮਾਂ ਅਤੇ ਭੈਣ) ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਗੌਰੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੰਬਰ 02 ਦੇ ਘਰ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਨੂੰ ਘਟਨਾ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ 7:30 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 02 ਦੇ ਘਰ ਵੱਲ ਮੁੜਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਿਆ। 16.08.1989. ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਵੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 02 ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਨਿਯਮਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਘਰ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੋਸਤਾਨਾ ਸਬੰਧ ਸਨ।

15. ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ 7:30 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 02 ਦੇ ਘਰ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 02 ਦੇ ਦੋ ਬੱਚੇ ਜੋ ਪੀਡਬਲਯੂ 10-ਟੀਕੇ ਰਾਮਿਆ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ 11 - ਟੀਕੇ ਰਾਧੇਸ਼ ਹਨ, ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ 16.08.1989 ਦੀ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਰਾਤ ਕਰੀਬ 9:00 ਵਜੇ ਘਰੋਂ ਨਿਕਲੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਆਈ।

16. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 02 ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਸਬੂਤ ਪੀਡਬਲਯੂ 14-ਕੇਵੀ ਰਮਨ ਦਾ ਬਿਆਨ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਘਟਨਾ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਰਾਤ 11:30 ਵਜੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 02 ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦੇ ਦੇਖਿਆ ਸੀ।

ਟੈਕਸੀ ਡਰਾਈਵਰ ਮਜੀਦ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 17.08.1989 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 5:30 ਵਜੇ ਪਰੱਪਨੰਗੜੀ ਬੱਸ ਸਟੈਂਡ 'ਤੇ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵੱਲ ਜਾਂਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਕੌਫੀ ਭੂਰੇ ਰੰਗ ਦੀ ਸ਼ਰਟ, ਚਿੱਟੇ ਰੰਗ ਦੀ ਲੁੰਗੀ ਪਹਿਨੀ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿਰ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਨਹਾਉਣ ਵਾਲਾ ਤੌਲੀਆ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।

17. ਇਹ ਉਹ ਦੋ ਗਵਾਹ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘਟਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 02 ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ -14 ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਰਾਤ 11:30 ਵਜੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 02 ਦੇ ਘਰ ਜਾਂਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ -20 ਨੇ ਅਗਲੀ ਸਵੇਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿਰ ਛੱਡਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਉਹ ਦੋ ਗਵਾਹ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਟਾਰ ਗਵਾਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਰਾਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 02 ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ।

18. ਇਕ ਹੋਰ ਗਵਾਹ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਪੀਡਬਲਯੂ 18-ਸਿਰਾਜੂਦੀਨ ਜਿਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਗੀ ਤੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਬੰਧਤ ਬੈਗ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

27.08.1989 ਨੂੰ। ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਬੈਗ ਵਿਚੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖੂਨ ਨਾਲ ਰੰਗੇ ਕੱਪੜੇ, ਕੰਬਲ ਅਤੇ ਸਿਰ ਦਾ ਤੌਲੀਆ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਚੀਜ਼ਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਬਰਾਮਦਗੀ 27.08.1989 ਨੂੰ ਪੀਡਬਲਯੂ -18 ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਗਵਾਹ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਕਾਂਸਟੇਬਲ 23.08.1989 ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਦੁਕਾਨ 'ਤੇ ਆਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬੈਗ ਖੋਹ ਲਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 27.08.1989 ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਜੀਪ ਵਿੱਚ ਆਈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਉਹੀ ਬੈਗ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲੇਖ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਅਤੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਮਜ਼ਾਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ। ਇਹ ਉਹ ਪਲ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਜੀਪ ਵਿੱਚ ਬੈਠਾ ਦੇਖਿਆ। ਇਹ ਅੰਤਰ ਪੀਡਬਲਯੂ 18 ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਬੈਗ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਬਾਰੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਹਾਣੀ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ 27.08.1989 ਨੂੰ।

19. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਤਿੰਨ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 02 ਦੇ ਘਰੋਂ ਖੂਨ ਦੇ ਧੱਬੇ, ਖੂਨ ਨਾਲ ਰੰਗਿਆ ਕੱਪੜਾ ਅਤੇ ਨਾਰੀਅਲ ਸਕ੍ਰੈਪਰ (ਐਮਓ 20) ਮਿਲਣ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਕਪਾਹ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਦਿਖਾਏ ਗਏ ਸਨ ਖੂਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੱਪੜਿਆਂ ਨਾਲ ਰੰਗੇ ਹੋਏ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 02 ਦੇ ਘਰੋਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੱਸੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। PW27-M. ਮੁਹੰਮਦ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਨਾਰੀਅਲ ਸਕ੍ਰੈਪਰ ਅਤੇ ਕਪਾਹ ਦਾ ਸਵੈਬ ਦਿਖਾਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 02 ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਕਮਰਿਆਂ ਤੋਂ ਲਏ ਗਏ ਸਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਿਆਨ ਪੀਡਬਲਯੂ 28, ਵੀ ਦਾਸਨ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇਹ ਸਮੱਗਰੀ ਕਿੱਥੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ।

20. ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਉੱਪਰ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਸਬੂਤ ਅਤੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਮਿਆਰ 'ਤੇ ਪਰਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੱਢੇ ਗਏ ਸਿੱਟਿਆਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਅਯੋਗ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ।

21. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 01-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸਬੂਤ ਜੋ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਉਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੰਬਰ 02 ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਗੌਰੀ ਵੀ ਉੱਥੇ ਸੀ। ਇਹ ਉਦੋਂ ਅਤੇ ਉਦੋਂ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਗੌਰੀ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇਗਾ।

ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਸਬੂਤ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 02 ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਬੱਚੇ ਪੀਡਬਲਯੂ 10 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ 11 ਦੇ ਬਿਆਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜੋ ਘਰ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਗੌਰੀ 16.08.1989 ਨੂੰ ਰਾਤ 9:00 ਵਜੇ ਘਰ ੋਂ ਬਾਹਰ ਗਈ ਸੀ। ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੋਵੇ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਾਪਸ ਆ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 02 ਦੇ ਘਰ ਹੀ ਰਹੀ ਹੈ।

22. ਪੀਡਬਲਯੂ 14 ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਸਬੂਤ, ਜਿਸ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 16.08.1989 ਨੂੰ ਰਾਤ 11:30 ਵਜੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 02 ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਕਤਲ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਦੇ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਘਰ ਛੱਡ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਇਕ ਹੋਰ ਪਹਿਲੂ ਜਿਸ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਗਵਾਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਆਹਮੋ-ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਸਿਰਫ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਪਿੱਠ ਵੇਖੀ ਸੀ। ਇਹ ਗਵਾਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਮੰਨਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸਨੇ ਘਟਨਾ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 02 ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦੇ ਦੇਖਿਆ ਸੀ ਉਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜੀਬ ਘੰਟਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਘਟਨਾ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 02 ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ, ਜੋ ਕਿ ਉਕਤ ਘਰ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਕਤਲ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਣਾਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

23. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 02 ਦੇ ਘਰੋਂ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਹਥਿਆਰ ਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਈਆਂ ਬਰਾਮਦਗੀਆਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੀਆਂ ਬਰਾਮਦਗੀਆਂ ਸੁਤੰਤਰ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ 26 ਦੁਆਰਾ ਪੀਡਬਲਯੂ 28 ਨੂੰ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

24. ਪੀਡਬਲਯੂ 18 ਤੋਂ ਬੈਗ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਹੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖੂਨ ਨਾਲ ਰੰਗੇ ਕੱਪੜੇ ਸਨ, ਨਾਲ ਹੀ ਖੂਨ ਦੇ ਧੱਬੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵਾਲਾ ਕੰਬਲ ਵੀ ਸੀ। ਬਰਾਮਦਗੀ ਦੇ ਗਵਾਹ ਪੀਡਬਲਯੂ 18 ਨੇ ਬੈਗ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ੱਕ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਬੈਗ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ 23.08.1989 ਤੋਂ 2-3 ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸੇ ਦਿਨ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਆਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬੈਗ ਲੈ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਉਕਤ ਬੈਗ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਗਵਾਹ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਬੈਗ ਉਸ ਨੇ 23.08.1989 ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ ਸੀ

ਜਦੋਂ ਕਿ ਰਿਕਵਰੀ ਮੈਮੋ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਬੈਗ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 27.08.1989 ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਜੀਪ ਵਿੱਚ ਆਈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਅਤੇ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਮਹਾਜ਼ਾਰ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਕਤ ਰਿਕਵਰੀ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਗਵਾਹ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਬੈਗ ਵਿੱਚ ਚੀਜ਼ਾਂ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

25. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪੀਡਬਲਯੂ 20 ਦੀ ਗਵਾਹੀ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਗੌਰੀ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 17.08.1989 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 5:00-5:30 ਵਜੇ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸ਼ਹਿਰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ। ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੇ ਕੇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਝੋਨੇ ਦੇ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 02 ਦੇ ਘਰ ਵਾਪਸ ਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਆਪਣੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਪੀਡਬਲਯੂ 20 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਿੱਥੋਂ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਇਸ ਗਵਾਹ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਗਵਾਹ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੂਰੋਂ ਦੇਖਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਵੇਰੇ। ਇਸ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਸੱਚ ਮੰਨ ਕੇ, ਇਹ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 02 ਦੇ ਘਰ ਤੋਂ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ।

26. ਇੱਕ ਹੋਰ ਪਹਿਲੂ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਪਛਾਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੀਡਬਲਯੂ 14 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 02 ਦੇ ਘਰ ਜਾਂਦੇ ਸਮੇਂ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਹਿਨੇ ਗਏ ਕੱਪੜੇ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ 20 ਅਨੁਸਾਰ ਵਾਪਸ ਆਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਉਸਨੇ ਪਹਿਨੇ ਹੋਏ ਕੱਪੜੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਤਾਂ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਹ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੱਪੜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਲਈ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪਹਿਨਿਆ ਸੀ।

27. ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਗੌਰੀ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਸਮਾਂ ਰਾਤ 11:30 ਵਜੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇਕੱਲਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਉਸਦਾ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਸ਼ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ 17.08.1989 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 5 ਵਜੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਘਰ ਅਤੇ ਝੋਨੇ ਦੇ ਖੇਤ ਜਿੱਥੇ ਲਾਸ਼ ਮਿਲੀ ਸੀ, ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੀ ਦੂਰੀ ਲਗਭਗ 1 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਹੈ; ਇਸ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਆਰਾ ਮਿੱਲ ਹੈ ਜੋ ੨੪ ਘੰਟੇ ਚਲਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 02 ਦੇ ਘਰ ਤੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਗੌਰੀ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਮੋਢੇ 'ਤੇ ਚੁੱਕ ਕੇ ਝੋਨੇ ਦੇ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਲੈ ਗਿਆ ਸੀ,

**ਕਰਾਕਟੂ ਮੁਹੰਮਦ ਬਸ਼ੀਰ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲ ਰਾਜ**

ਕਿਸੇ ਨੇ ਸ਼ਾਇਦ ਉਸ ਨੂੰ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਹੋਵੇਗਾ, ਖ਼ਾਸਕਰ ਜਦੋਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਚੱਲਰਹੀ ਮਿੱਲ ਸੀ ਜਿੱਥੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਪਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਕੇਸ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

28. ਉਪਰੋਕਤ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਤੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਵਿੱਚ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਸਥਾਪਨਾ ਬਾਰੇ ਕੀ ਕਹਿਣਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਖਾਮੀਆਂ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਮੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਘਰ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਆਪਣੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੇਸ ਇਹ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਕੀ ਕਹਿਣਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਵਿਵਾਦਿਤ ਫੈਸਲੇ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

29. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਬਾਂਡ ਅਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤਦਾਰ, ਜੇ ਕੋਈ ਹਨ, ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

30. ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।

*ਕੇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ*: ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਹੈੱਡਨੋਟਃ ਨਿਧੀ ਜੈਨ

ਬੇਦਾਅਵਾ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ/ਨਿਆਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ/ ਨਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

Yadwinder Singh
Enrl. No. P/956/2016